

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi w sprawie z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., z udziałem Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Łodzi o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oddalił wnioszek w przedmiocie zawieszenia postępowania i odmówił wpisu.

Wydając to rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał co następuje:

W dniu 30 grudnia 2015 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. złożyła wniosek o wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego. Złożono także wniosek o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowań sądowych dotyczących stwierdzenia nabycia spadku po zmarłych współnikach (wniosek k. 3—4,13-21).

Prokurator Prokuratury Okręgowej w Łodzi wniósł o oddalenie wniosku .

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2016 r. Sąd w osobie referendarza odmówił zawieszenia postępowania oraz odmówił wpisu argumentując, iż składanie wniosku o przerejestrowanie do Krajowego Rejestru Sądowego spółki, która nie ma ustalonego składu zarządu , nie składa dokumentów finansowych za poszczególne lata obrachunkowe , prawdopodobnie nie prowadzi działalności gospodarczej jest niecelowe (postanowienie i uzasadnienie- k.30).

Od powyższego postanowienia została w dniu 4 lutego 2016 r. wniesiona przez wnioskodawcę skarga , w której wnoszono o dokonanie wpisu zgodnie z wnioskiem i zawieszenie postępowania (skarga-k. 32).

Zgodnie z art. 398 § 1 i 2 k.p.c. na orzeczenie referendarza sądowego , co do istoty sprawy przysługuje skarga . W razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza traci moc. Sąd rozpoznaje sprawę jako sąd pierwszej instancji , chyba że przepis szczególny stanowi inaczej (art. 398 § 3 k.p.c.).

Rozpoznając niniejszą sprawę w wyniku skargi na orzeczenie referendarza, sąd ustalił i zważył co następuje:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została wpisana do rejestru handlowego pod nr RHB (...) na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Łodzi XIX Wydziału Gospodarczego Sekcji Rejestrowej w dniu 16 czerwca 1992 r. Umowa Spółki została zawarta w dniu 20 maja 1920 r. jak wynika z postanowienia Sądu z dnia 16 czerwca 1992 r. (postanowienie -k. 30-31 akt RHB (...)).Brak jest jednak w aktach rejestrowych tekstu umowy spółki. Do akt załączony jest jedynie odpis aktu notarialnego z dnia 27.12.1932 r. rep. A nr (...) zawierającego zmianę umowy spółki oraz protokół zgromadzenia współników z dnia 17.09. 1992 r. rep. A nr (...) zawierający uchwały o zmianie umowy spółki. Taka umowa nie została też złożona z wnioskiem o przerejestrowanie Spółki do Krajowego Rejestru Sądowego. Brak jest więc dokumentu stanowiącego podstawę funkcjonowania podmiotu , który umożliwia ocenę prawidłowości jej działania.

Według stanu na dzień 7 czerwca 1992 r. współnikami Spółki byli I. W., H. R., E. P. (1), A. D., R. V., O. D., A. D., O. V. (1) (lista współników -k. 6 akt RHB (...)).

Wspólnicy przedmiotowej Spółki nie powrócili do P.po zakończeniu II wojny światowej , w stosunku do części z nich wydano postanowienia o uznaniu za umarłego, a w stosunku do innych toczą się postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. Na pewno można wskazać, jednego współnika przedmiotowej Spółki . M. posiadającego 490 udziałów. Do niniejszej sprawy załączono też postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 11 lutego 2015 r. wydane w sprawie I Ns 478/24 , w którym stwierdzono nabycie spadku po O. V. (1), A. D. i O. D.. W dalszym ciągu jednak pozostaje znaczny krąg współników nieustalonych co uniemożliwia pozytywne załatwienie wniosku. Toczą się postępowania spadkowe po E. P. (1) , E. P. (2) i R. V. , a jedna z nich jest zawieszona. Spadkodawcy ci od momentu zwolnienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu w 2006 r. nie byli reprezentowani na zgromadzeniu współników ani o nim zawiadamiani, ponieważ brak było informacji o ich losie. W ten sposób

zwoływane zgromadzenia wspólników po 2006 r. były nieprawidłowe. Brak ustalonego kręgu wspólników, a co za tym idzie brak możliwości wyboru członków organów Spółki, ustalenia miejsca siedziby spółki jak również brak samej umowy, stanowiącej podstawę działania podmiotu uniemożliwia jej rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym, uniemożliwia też wniesienie kompletnego wniosku o przerejestrowanie spółki.

Wszczęcie postępowania o wpis Spółki do KRS, które posiada tak liczne wymienione braki (nieustalony krąg wspólników i członków zarządu, brak dowodu na prowadzenie działalności gospodarczej) jest bezskuteczne, należało więc też oddalić, jako niecelowy wniosek o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia toczących się postępowań o stwierdzenie nabycia spadku.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji postanowienia.

(postanowienie z uzasadnieniem k. 15-16)

Apelację na powyższe postanowienie wniósł wnioskodawca, zaskarżając je w całości – w przedmiocie odmowy wpisu oraz oddalenia wniosku w przedmiocie zawieszenia postępowania, zarzucając mu naruszenia przepisów postępowania, które miały wpływ na treści zaskarżonego postanowienia poprzez:

- wydanie zaskarżonego postanowienia bez podstawy prawnej, a nadto w tym zakresie zaniechania zawarcia w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wskazania przepisów prawa, które Sąd zastosował oraz w konsekwencji czego wyjaśnienia takiego sposobu subsumcji,

- bezzasadnie oddalenie wniosku o zawieszenia postępowania rejestrowego do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia postępowań o stwierdzenie nabycia praw do spadku po wspólnikach podmiotu, w sytuacji gdy wskazane postępowania cywilne mają wpływ na ocenę dokonywaną w toku postępowania rejestrowego, a w konsekwencji czego

- bezzasadne oddalenie wniosku o wpis, w sposób przedwczesny z uwagi na bliżej nieokreśloną cyt: „bezskuteczność wszczęcia postępowania o wpis”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

(apelacja k. 19-21)

Prokurator Prokuratury Okręgowej w Łodzi wniósł o oddalenie apelacji.

(protokół rozprawy k. 58 v)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności podnieść jednak należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego zachodziła potrzeba uzupełnienia materiału dowodowego stanowiącego podstawę orzekania w zakresie informacji o stanie postępowań sądowych w sprawach spadkowych, w związku z tokiem których wnioskodawca wnosił o zawieszenie postępowania rejestrowego do czasu ich zakończenia, a które to sprawy – jako dotyczące nabycia spadku po zmarłych wspólnikach wnioskodawcy – mają faktycznie kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 6 czerwca 2017 r. zwrócił się do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi o udzielenie informacji o stanie tych spraw (protokół rozprawy k. 42) i następnie ustalił, że:

- postępowanie w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt I Ns 369/12 o stwierdzenie nabycia spadku po R. P. P. V. zostało zakończone prawomocnym (od dnia 4 lipca 2014 r.) postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi –

Śródmieścia w Łodzi z dnia 12 czerwca 2014 r., w którym stwierdzono, że spadek po ww. osobie nabyła w całości żona O. V. (2) z domu D. (córka O. F. i A. J.). (odpis postanowienia k. 51)

- postępowanie w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt I Ns 250/13 o stwierdzenie nabycia spadku po E. P. (1), uznanie za zmarłą E. P. (2) i stwierdzenie nabycia spadku po E. P. (2) zostało zakończone prawomocnym (od dnia 28 maja 2015 r.) postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 11 maja 2015 r., w którym postępowanie to zostało umorzona. (odpis postanowienia k. 49, wnioski zawarte w piśmie wnioskodawcy z 30 grudnia 2015 r. k. 3 akt XX Ns-Rej.KRS (...))

W świetle powyższego stwierdzić już na wstępie należy, iż wniosek o zawieszenie postępowania rejestrowego, złożony wraz w wnioskiem o rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców (k. 3 i 13 k. 3 akt XX Ns-Rej.KRS (...)) nie był zasadny na żadnym etapie postępowania rejestrowego. Oba postępowania, w związku z którymi wnioskodawca wnosił o zawieszenie niniejszego postępowania, zostały bowiem zakończone postanowieniami wydanymi przed datą złożenia wniosku wszczynającego niniejsze postępowania (30 grudnia 2015 r. - k. 29 akt XX Ns-Rej.KRS (...)), ale też przed tą datą stały się prawomocne.

W sprawie nie zachodziły więc przesłanki do zawieszenia postępowania określone w art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., co czyni niezasadnym zarzuty wnioskodawcy skierowane przeciwko postanowieniu o odmowie zawieszenia postępowania zawarte w tiret drugim punktu II apelacji.

W tym miejscu Sąd Okręgowy pragnie zauważyć, iż pomimo zawartego w apelacji wyraźnego stwierdzenia o zaskarżeniu również postanowienia o odmowie zawieszenia postępowania, Sąd Okręgowy nie odrzucił środka zaskarżenia w tym zakresie, uznając to sformułowanie za oczywisty lapsus językowy i traktując je jako zmierzające w swej istocie do rozpoznania postanowienia, które miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (art. 380 k.p.c.). Co prawda wnioskodawca jest reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, co w świetle orzecznictwa, taką interpretację wniosków apelacji pozwoliłoby pominąć. Jednakże na uwadze mieć na należy, iż postanowienie o odmowie zawieszenia w ogóle nie należy do postanowień zaskarżalnych (art. 394 k.p.c.), a apelacja nie jest środkiem właściwym do zaskarżania postanowień o charakterze formalnym, co powoduje, że inne rozumienie tego sformułowania pozbawiałoby je celowości.

Nie są zasadne również pozostałe zarzuty apelacji dotyczące wydania zaskarżonego postanowienia bez podstawy prawnej i zaniechania zawarcia w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wskazania przepisów prawa, które Sąd zastosował oraz wyjaśnienia takiego sposobu subsumcji, jak i bezzasadnego oddalenie wniosku o wpis w sposób przedwczesny.

Co prawda nie sposób nie zgodzić się ze skarżącym, iż Sąd I instancji w treści zaskarżonego postanowienia nie wskazał żadnego przepisu prawa, na podstawie którego wydał zaskarżone rozstrzygnięcie - zarówno co do odmowy wpisu, jak i oddalenia wniosku o zawieszenie postępowania - jednakże pomimo „lakoniczności” uzasadnienia w tym zakresie stwierdzić należy, iż rozważania Sądu Rejonowego co do podstawy odmowy dokonania wpisu są na tyle precyzyjne, iż pozwalają prześledzić tok rozumowania Sądu i ustalić zarówno przepisy, które Sąd zastosował jak i wyjaśnić ten sposób subsumcji.

Jak powszechnie przyjmuje się w judykaturze - jedynie w przypadku uchybień w sporządzeniu uzasadnienia, które uniemożliwiają sądowi wyższej instancji kontrolę, czy prawo materialne i procesowe zostało prawidłowo zastosowane - inaczej mówiąc gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku (orzeczenia) nie zawiera wszystkich koniecznych elementów bądź zawiera tak oczywiste braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną - zasadne mogą okazać się zarzuty dotyczące treści uzasadnienia. (por podobnie np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2015 r., sygn.akt III CSK 465/14, Legalis nr 1460736 czy w orzecznictwie sądów powszechnych np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt I ACa 513/15, Legalis nr 1378300)

Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia, choć nie wolne od uchybień w rozważaniach prawnych, zawiera jednak wszystkie te elementy, które uznać należy za niezbędne dla oceny prawidłowości zastosowania prawa materialnego

i procesowego. Pomimo np. niewskazania przepisu stanowiącego podstawę prawną oddalenia wniosku, podstawa ta została wyjaśniona na tyle, że nie ulega wątpliwości, iż podstawą przyczyną wydania orzeczenia o takiej treści były kwestie wątpliwości co do podmiotowego składu wspólników spółki.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 167 § 2 k.s.h. jednocześnie ze zgłoszeniem (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do sądu rejestrowego) należy złożyć m.in. podpisaną przez wszystkich członków zarządu listę wspólników z podaniem nazwiska i imienia lub firmy (nazwy) oraz liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich. Zgodnie zaś z przepisem art. 38 pkt 8 lit. c k.r.s. w dziale 1 rejestru przedsiębiorców zamieszcza się (w wypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) m.in. dane dotyczące oznaczenie wspólników posiadających samodzielnie lub łącznie z innymi co najmniej 10% kapitału zakładowego oraz ilość posiadanych przez tych wspólników udziałów i łączną ich wysokość.

Do wniosku załączona została lista wspólników (k.17 akt XX Ns-Rej.KRS (...)) z której wynika, iż I. R. posiada 490 udziałów w spółce, zaś Skarb Państwa – Wojewoda (...) 365 udziałów. Jak jednak wynika z listy wspólników znajdującej się w aktach rejestru handlowego spółki, pośród jej wspólników jest wymieniony m.in. E. P. (1), który posiadał 214 spośród 855 udziałów w spółce (lista wspólników k. 6 akt Ns rej H (...), (...)). Wnioskodawca był w stanie wykazać los (następstwo prawne co do) udziałów należących do pozostałych wspólników wymienionych w tej ostatniej liście (I. W., H. R., R. V., A. D., O. D. i O. V. (1)), jednakże w świetle umorzenia postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po E. P. (1), uznanie za zmarłą E. P. (2) i stwierdzenie nabycia spadku po E. P. (2) uznać należy, iż wnioskodawca nie wskazał prawidłowego kręgu wspólników spółki, gdyż nie wykazał, że faktycznie Skarb Państwa nabył udziału należące do tego E. P. (1).

W tej sytuacji nie jest znana nie tylko prawidłowa lista wspólników wnioskodawcy, ale także nie są znani wszyscy jej wspólnicy, którzy posiadają co najmniej 10% kapitału zakładowego – E. P. (1) posiadał wszak ponad 25 % tego kapitału. Skoro zaś dane zawarte w załącznikach do wniosku, jak i dane podlegające ujawnieniu w rejestrze nie są prawdziwe, to wpis dokonany w oparciu o takie dane naruszałby treść przepisów art. 167 § 2 k.s.h. i art. 38 pkt 8 lit. c k.r.s.

Wyżej wymienione przepisy stanowią materialną podstawę odmowy dokonania wpisu, zaś jego formalną podstawą jest uprawnienie sądu rejestrowego do badania prawdziwości tych danych, które znajdowało swoje oparcie w treści art. 23 ust 2 zdanie 2 k.r.s.

Na marginesie dodać jeszcze można, że konsekwencją wątpliwości (czy też wprost - błędów) co do ustalenia listy wspólników spółki, są wątpliwości co do prawidłowości zwołania i przeprowadzenia w ostatnich latach zgromadzeń wspólników, a w dalszej jeszcze kolejności wątpliwości co do prawidłowości wyboru organów (w tym przede wszystkim zarządu). Te ostatnie dane zaś również podlegają ujawnieniu w rejestrze, a zgodnie z powołanym już art. 23 ust 2 zd. 2 k.r.s. sąd rejestrowy mógł badać, czy zgłoszone dane i w tym zakresie są zgodne z rzeczywistym stanem, skoro na podstawie okoliczności sprawy nabrał w tym względzie uzasadnionych wątpliwości.

Dopuszczalność badania dokumentów dołączonych do wniosku można zresztą wywieść również z treści art. 23 ust 1 k.r.s., gdyż dokument zawierający niezgodną ze stanem prawnym listę wspólników niewątpliwie zawiera treści niezgodne z przepisami prawa.

Choć wyjaśnienia co do przepisów stanowiących podstawę prawną rozstrzygnięcia sądu I instancji nie powinny należeć do sądu odwoławczego - to jednak, ponieważ wątpliwości co do składu wspólników spółki (jak i – w dalszej kolejności - prawidłowości wyboru jej organów) jako podstawy prawnej oddalenia wniosku (odmowy wpisu) zostały w uzasadnieniu Sądu Rejonowego wyartykułowane w sposób na tyle wyraźny, aby możliwa była ich merytoryczna kontrola uznać należało, że – pomimo wskazanych już powyżej wadliwości uzasadnienia – wydane w sprawie postanowienie jest prawidłowe i odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 7 k.r.s. oddalił apelację jako bezzasadną.

Iwona Godlewska Tomasz Bajer Bartosz Kaźmierak